

CI2, o. p. s.

ZMĚNA KLIMATU PRO HRÁDEK NAD NISOU ZÁVĚREČNÉ VYHODNOCENÍ ANKETY

**fond
pro NNO**

NROS
Nadace rozvoje občanské společnosti

**nadace
partnerství**
LIDÉ A PŘÍRODA

ICELAND
LICHTENSTEIN
NORWAY
**eea
grants**

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EHP fondů.
<http://www.fondnno.cz>, <http://www.eeagrants.cz>

1. Úvod

Anketa pro veřejnost v Hrádku nad Nisou měla za cíl zjistit názor mládeže a dospělé veřejnosti (14+) na otázky změny klimatu a vhodnost adaptačních opatření. Akce byla odstartována během oslav Dožinek (12. 9. 2015) a probíhala následující tři týdny. Na organizaci oslav Dožinek se podílela řada partnerů – vedle nositele projektu CI2, o. p. s., město Hrádek nad Nisou, Společnost pro Lužické hory a Ekocentrum Koniklec.

2. Metoda

Anketa byla založena na přímém dotazování 4 tazatelů během akce a následně v ulicích města. Odpovědi respondentů byly zaznamenávány do anketního lístku (viz dále). Tazatelé byli z řad organizátorů, studentů či zástupců města a byli před anketou proškoleni zástupcem CI2, o. p. s. Dále byly anketní lístky k dispozici na městském úřadě Hrádek nad Nisou. Tento nepřímý sběr odpovědí se však příliš neosvědčil, podobně jako možnost hlasování přes internet. Kolem 95 % odpovědí bylo získáno přímým dotazováním.

Anketní lístek kampaně měl formu skládačky, které se skládala ze dvou vzájemně oddělitelných částí. První část obsahovala informace o projektu a základní informace o změně klimatu, jejích možných dopadech na město a možnostech, které občané mají – jak dopady zmírnit. Tuto část obdrželi dotazovaní po vyplnění.

Anketní lístek kampaně

3 Níže jsou uvedena možná rizika související s klimatickou změnou. Jak **ZÁVAŽNÉ** je podle Vás ono riziko pro prostředí města Hrádku nad Nisou a jeho blízké okolí?

Hodnocení uveďte na škále 1 (není to vůbec závažný problém) až 3 (velmi závažný problém)?

Riziko	1	2	3	Nevím
Povodně, záplavy, přítalová deště				
Sucha, požáry				
Vlivy na zdraví obyvatel				
Ohrožení vodních zdrojů				
Zhoršení zemědělské produkce				
Bezpečnostní rizika – migrace, šíření poplašných zpráv, organizovaný zločin				

4 Doporučujete nějaká konkrétní opatření ke zmírnění výše uvedených rizik?

.....

.....

.....

5 Kontaktní údaje (není nutno uvést)

Jméno a příjmení:

Email (telefon):

O projektu

Projekt „Zvyšování povědomí o adaptačních opatřeních na změnu klimatu v prostředí Českých měst s využitím norských zkušeností“ realizuje v Hrádku nad Nisou nezisková organizace CI2, o. p. s. Jeho cílem je přispět k tomu, aby se města velikosti Hrádku nad Nisou otázkami, jako je změna klimatu, zabývala. Součástí projektu je získání zkušeností z norských měst.

Projekt byl podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska, který rozděluje prostředky EHP fondů prostřednictvím Fondu pro nestátní neziskové organizace. Hlavním realizátorem je nezisková organizace CI2, o. p. s., která projekt uskutečňuje ve spolupráci s norským partnerem - TØI - Transportøkonomisk institutt.

Více informací o projektu - <http://adaptace.ci2.co.cz/>.

O CI2, o. p. s.

CI2, o. p. s. je nestátní nezisková organizace zaměřená na udržitelný rozvoj, vzdělávání, publikační činnost a vědu a výzkum. Jejím cílem je prosazovat udržitelný rozvoj ve spolupráci s veřejnou správou, soukromou sférou, vzdělávacími institucemi a veřejností.

Kontakt:

CI2, o. p. s.
Kateřinská 26, 126 00 Praha 2
Viktor Třebický (777 697 388)
<http://www.ci2.co.cz>
<http://adaptace.ci2.co.cz>

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EHP fondů.

fond pro NNO | **NROS** | **partnerství** | **eea grants**

<http://www.fondno.cz> | <http://www.eegrants.cz>

INFORMAČNÍ LETÁK A ANKETA

ZMĚNA KLIMATU A HRÁDEK NAD NISOU

V této brožůře se dozvíte základní informace o změně klimatu a jejích možných projevech a následcích v České republice. Jakým způsobem můžete na měnící se podnebí reagovat? Vy a jakým způsobem město Hrádek nad Nisou? Zajímá nás Váš názor. **Vyplňte prosím několik otázek** na poslední straně letáku. Vyplněnou anketu prosím odtrhněte a odevzdejte našemu tazateli či na podatelnu městského úřadu Hrádek nad Nisou.

1 Proč se zabývat změnou klimatu?

Někteří lidé se domnívají, že změna klimatu je utopie, že nam nic vážného nehrozí a že bychom se měli zabývat důležitějšími otázkami. Ve skutečnosti se jedná o pravděpodobně **nejzávažnější** globální ekologický problém, jemuž lidstvo čelí. To, že současné změny klimatu způsobuje člověk, víme s 95% jistotou. Důvodem, proč se klimatickou změnou zabývat, jsou **rizika**, která z ní pro jednotlivce, město a celý stát plynou. Nedělat nic může být mnohem nákladnější než plazit v budoucnu **následky** těchto rizik, jako jsou povodně, sucha či sociální nepokoje.

2 Jaký je rozdíl mezi počasím a podnebím (klimátem)?

Počasí je okamžitý stav atmosférických podmínek, např. teplota, vítr, tlak. Klima je naopak dlouhodobý stav počasí, který ovlivňuje spousta jevů a v rostoucí míře i člověk. Jak řekl Mark Twain, „Podnebí je to, co očekáváme. Počasí je to, co dostaneme.“

3 Co je příčinou změny klimatu?

Ekonomický rozvoj – naši prioritou je ekonomický růst, nikoli rozvoj šetrný k životnímu prostředí. S ekonomickým růstem je posledních 100 let spojeno nadměrné a neustávající vypouštění skleníkových plynů do atmosféry. Mezi nejvýznamnější skleníkové plyny patří oxid uhličitý a metan. Skleníkové plyny se dostávají do ovzduší z průmyslu, výroby energie, dopravy či intenzivního zemědělství, které jde ruku v ruce se změnou využívání území (kácení tropických pralesů, přeměna pastvin v pouště atd.). Výsledkem je, že koncentrace oxidu uhličitého a metanu v atmosféře stouply na úroveň, jaká nepanovala během posledních 800 000 let.

4 Jak se klimatická změna projeví globálně?

V globálním měřítku se především zvyšují průměrné teploty na Zemi (o 2-4 °C). Rok 2014 byl za posledních 150 let nejteplejší ze všech. Narůstají hladiny oceánů – mezi roky 1901 a 2010 o 19cm. To souvisí s táním jak pevninských ledovců v Antarktidě, v Alpách či Himalájích, tak ledového příkrovu v Arktidě. V blízké budoucnosti začne tát věčná zmrzlá půda (permafrost) a odumírat severské jehličnaté lesy.

5 Jak se klimatická změna projeví ve městě a okolí v příštích 30 letech?

- Vzroste průměrná teplota o cca 1-2 °C.
- Výrazně poklesne počet mrazových dní.
- Poklesne počet dní se sněhovou pokrývkou.
- Vzroste počet dní s letní teplotou (nad 25 °C).
- Relativně narostou srážky v zimním období a naopak poklesnou srážky v létě, což povede k častějším suchům.
- Naroste výpar z půdy, což ohrozí zemědělství či zahradkáření.

6 Jaké to bude mít následky?

Nestabilní počasí, častý výskyt extrémů, jako jsou bouře či bleskové povodně, budou mít dopad na infrastrukturu (kanalizace, vodovody, sítě elektrického vedení apod.), na budovy, ale také na zemědělskou produkci. Produkci řady plodin, na nichž je závislá výživa lidstva, ohrozí rozsáhlá sucha. Mezi další hrozby patří odumírání rozsáhlých korálových útesů, šíření tropických nemocí či změna životních podmínek a prostředí pro miliony lidí, s těžko předvídatelnými důsledky.

7 Co mohu udělat já sám?

S životem každého z nás souvisí množství skleníkových plynů, které se uvolňují vítvem našich aktivit. Nazýváme je **uhlíková stopa** a v případě průměrného Čecha je vysoká – 12 tun oxidu uhličitého na obyvatele a rok. Aby ke změně klimatu nedocházelo, měli bychom ji snížit na 1-2 tuny, tedy 6-12 x. To znamená významnou změnu chování, například energeticky úspornější bydlení, méně cest auty, využívání energeticky úspornějších spotřebičů, více regionálních potravin v jídelníčku, lepší třídění odpadů... Jedním slovem **odpovědné ekologické chování**, plynoucí z našeho vnitřního přesvědčení, nikoli z nařízení státu.

DOTAZNÍK:

Dobrý den, oslovili jsme Vás z důvodu zvýšení informovanosti o problematice klimatické změny a přípravy „Adaptační klimatické strategie“ pro město Hrádek nad Nisou a jeho nejbližší okolí. Cílem dotazníku je zjistit Vaše postoje ke zmíněné problematice a informovat Vás o plánech města, které – jak doufáme – ovlivní příznivě Váš život v Hrádku nad Nisou.

1 Který ze současných globálních problémů považujete za nejzávažnější?

Uveďte tři nejzávažnější problémy.

Klimatická změna

Terorismus

Chudoba, hlad a nedostatek pitné vody

Šíření infekčních chorob

Ekonomická situace

2 Souhlasíte s tvrzením, že v nejbližších 10 letech se Vašeho města dotknou projevy změny klimatu?

ano

spíše ano

spíše ne

ne

nevím

Anketa obsahovala celkem 4 otázky, z toho tři uzavřené a jednu otevřenou. Níže uvádíme všechny otázky:

1. Který ze současných globálních problémů považujete za nejzávažnější?

Uveďte tři nejzávažnější problémy.

- Klimatická změna Terorismus Chudoba, hlad a nedostatek pitné vody
- Šíření infekčních chorob Ekonomická situace

2. Souhlasíte s tvrzením, že v nejbližších 10 letech se Vašeho města dotknou projevy změny klimatu?

- Ano Spíše ano Spíše ne Ne Nevím

3. Níže jsou uvedena možná rizika související s klimatickou změnou. Jak ZÁVAŽNÉ je podle Vás ono riziko pro prostředí města Hrádku nad Nisou a jeho blízké okolí?

Hodnocení uveďte na škále 1 (není to vůbec závažný problém) až 3 (velmi závažný problém)?

Riziko	1	2	3	Nevím
Povodně, záplavy, přívalové deště				
Sucha, požáry				
Vlivy na zdraví obyvatel				
Ohrožení vodních zdrojů				
Zhoršení zemědělské produkce				
Bezpečnostní rizika – migrace, šíření poplašných zpráv, organizovaný zločin				

4. Doporučujete nějaká konkrétní opatření ke zmírnění výše uvedených rizik?

Otevřená otázka.

Na konci ankety mohli lidé uvést své kontaktní údaje.

3. Propagace akce

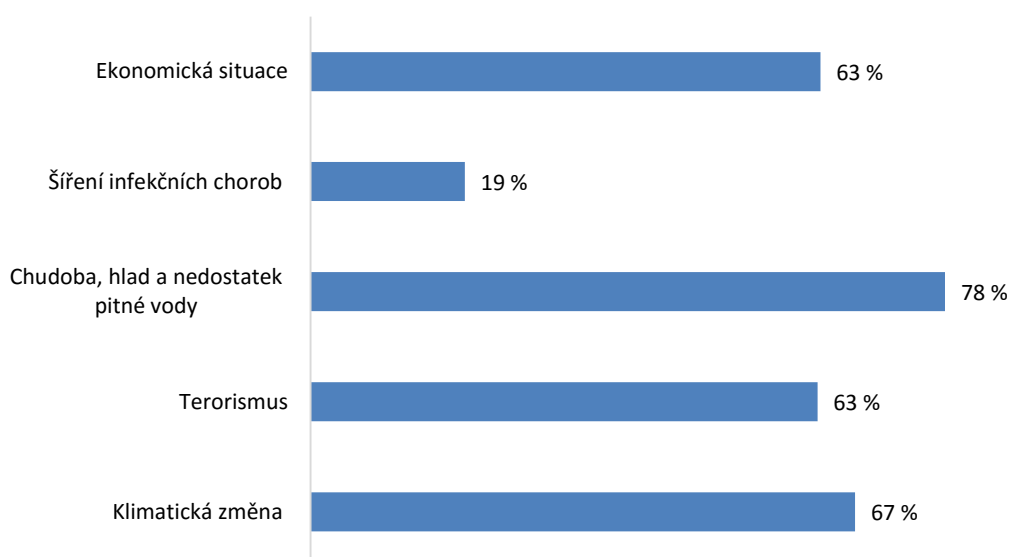
Kampaň byla propagována v místních médiích a v tisku, na internetových stránkách města. Dále byla akce propagována na internetových stránkách CI2, o. p. s. <http://www.ci2.co.cz/> a na projektových stránkách <http://adaptace.ci2.co.cz>.

4. Celkové výsledky

Celkem bylo přijato **540** platných anketních lístků. To představuje 8,5 % obyvatel Hrádku nad Nisou starších 14 let.

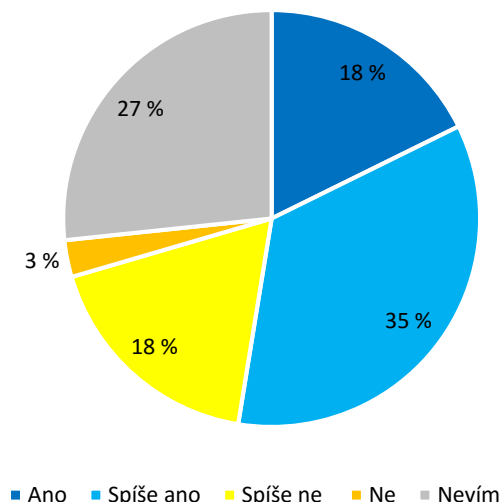
První otázka se týkala hodnocení **závažnosti globálních problémů**. Respondenti měli mezi pěti uvedenými vybrat 3 pro ně nejzávažnější problémy. Dle názoru respondentů města je nejzávažnějším globálním problémem **Chudoba, hlad a nedostatek vody** (78 %). **Klimatickou změnu** jmenovalo 67 % a **ekonomickou situaci** a terorismus shodně 63 %. Nejmenší závažnost pak má **šíření infekčních chorob**.

Který ze současných globálních problémů považujete za nejzávažnější?

Další otázka zjišťovala, zda se respondenti souhlasí, že v nejbližších 10 letech se Hrádku nad Nisou a jeho okolí **dotknou projevy změny klimatu**. Jednoznačný souhlas s tímto tvrzením vyjádřilo 18 % respondentů. Naopak jednoznačný nesouhlas pouze 3 % oslovených. Poměrně vysoké číslo (27 %) nedokázalo odpovědět.

Souhlasíte s tvrzením, že v nejbližších 10 letech se Vašeho města dotknou projevy změny klimatu?

V třetí otázce respondenti hodnotili závažnost vybraných rizik plynoucích z klimatické změny. Pozornost se přitom soustředila na město Hrádek nad Nisou a jeho okolí. Hodnocení probíhalo na třístupňové škále – 1 (není to vůbec závažný problém) až 3 (velmi závažný problém). Za relativně nejzávažnější problém považují občané tohoto města **Povodně, záplavy a přívalové deště** (známka 2,34). Na druhém místě se umístily **Bezpečnostní rizika – migrace, šíření poplašných zpráv, organizovaný zločin** (2,08) a na třetím místě **Sucha a požáry** (2,04). Dle názorů občanů nejsou pro Hrádek rizikové **Vlivy na zdraví obyvatel** a **Ohrožení vodních zdrojů a Zhoršení zemědělské produkce**.

Jak závažné je podle Vás ono riziko pro prostředí města Hrádek nad Nisou jeho blízké okolí?

(1 – není to závažný problém až 3 – velmi závažný problém)

Na poslední, otevřenou otázku odpovědělo relativně dost respondentů respondentů (250). V tabulce uvádíme přehled relevantních doporučení občanů k řešení rizik z předchozí otázky. Některé odpovědi se mohou opakovat. Odpovědi, které nebyly vhodné či relevantní, nejsou uvedeny.

Doporučení	Počet
Budovat protipovodňová opatření	8
Celkově se začít chovat ekologicky.	1
Celní kontrola.	8
Čištění řek.	1
Dělat dobře politiku.	1
ekologická doprava	1
Ekologická výchova	2
Ekologická výchova na základních školách a ve školkách. Akce s ekologickými tématy.	1
Ekologické chování.	2
Financování zemědělců. Propagace místních zdrojů potravin.	1
Chránit vodní zdroje před znečišťováním. Zamezit škodlivým výparům z aut a továren.	1
Investice do policejních složek.	1
Jednotné a přísnější limity pro fabriky v EU.	1
Již žádné fabriky a protipovodňové hráze.	1
Kamerový systém.	1
Kontrola dodržování norem na ochranu životního prostředí.	1
Kontrola chování obyvatel města.	1
Kontroly cizinců.	1
Kontroly podezřelých osob.	1
Legislativní zpřísnění u vybraných problémech - emise, zločiny.	1
Lepší hospodaření s vodními zdroji a práce se zemědělkou půdou a kesy	1
Lepší imigrační politika. Lepší postavení ČR v EU.	2
Lepší lékařská péče a prevence nemocí.	1
Lepší mezistátní komunikace	1
Lepší prevence nemocí.	1
Lepší rozložení finančních prostředků - investice do rizikových oblastí.	1
Lepší vybavení hasičů.	1
Lepší vybavenost státních složek.	1
Lepší využívání financí - přerozdělení financí.	1
Lepší zdravotní péče a prevence.	2
Lhostejnost k informacím je rovná cesta ke zkáze, informace jsou největší zbraní současné doby a záleží na tom, KDO je šíří!	1
Méně jezdit autem.	2
Méně zasahovat do přírody.	2
Méně, žádné fabriky.	5
Menší spotřeba vody.	1
Menší zastavování, méně betonových staveb	5
Město dělá dost, občan je spokojený.	1

Doporučení	Počet
Ne.	1
Nebudovat další průmyslové zóny.	1
Nekácet lesy.	5
Nepřijímat kvóty EU.	4
Nepřijímat uprchlíky	3
Nevím.	44
Nezasahovat do přírody kácením lesů.	1
Nic.	2
Obnovovat lesy, šetřit s pitnou vodou.	1
Ohleduplnost k životnímu prostředí. Prevence kriminality.	1
Ochrana hranic EU	1
Ochrana vodních zdrojů. Posílení státních složek.	1
Omezení plýtvání přírodními zdroji.	1
Omezení spotřeby fosilních paliv	1
Omezení spotřeby tuhých paliv. Omezení chování krav. Podpora místních podnikatelů.	1
Omezení vypouštění skleníkových plynů.	5
Omezit produkci CO ₂	11
Osvěta obyvatel.	3
Podpora chudých a problematických regionů.	1
Podpora chudých regionů.	1
Podpora lokálních zemědělců.	1
Podpora místních podnikatelů.	2
Podpora projektů týkajících se ohrožených zdrojů energie.	1
Posílení hasičských sborů.	1
Posílení policie v našem městě.	1
Posílení záchranných složek.	1
Postavit poldry	1
Používání čisté energie.	1
Používání ekologických spotřebičů.	1
Používání místních zdrojů surovin.	1
Používání obnovitelných, alternativních zdrojů energie.	16
Pravidelné čištění řek. Zákaz prolomení těžebních limitů v Polsku.	1
Pravidelné čištění vodních toků, výstavba tůní pro zadržování povrchové vody v krajině	1
Prevence nemocí. Lepší lékařská péče.	1
Prohloubit koryta řek.	2
Přestat narovnávat koryta řek a další úpravy, to platí i pro zastavování ploch, které slouží k tomu, aby se se řeka nedala vylít ze svého koryta.	1
Přestat ničit planetu.	1
Přestat ždímat planetu.	1
Přísnější kvóty pro fabriky.	1
Redukce spotřeby fosilních paliv.	1
Redukce spotřeby nafty a energie.	1

Doporučení	Počet
Regulace spotřeby energie a fosilních paliv.	1
Regulace těžby nerostných surovin	1
Regulace vodních zdrojů. Ekonomická a vojenská pomoc zemím středního východu.	1
Respektovat přírodu.	1
Řešení migračního problému.	3
Snížení spotřeby fosilních paliv.	1
Snížení spotřeby nafty a benzínu.	1
Snížení spotřeby tuhých paliv.	1
Snížit spotřebu tuhých paliv.	1
Stavba přehrad.	3
Stavba rezervoárů vody.	1
Šetření energiemi	6
Šetření vodou.	3
Třídění odpadů všech domácností a úspornější spotřebiče.	1
Třídění odpadu.	38
Tvorba záchranných plánů.	1
Ulice Nádražní - regulace vozidel.	1
Úspornější procesy - úspory energie, snížení emisí.	1
Uzavření hranic.	1
Větší kontrola podezřelých osob ve městě.	1
Větší prevence policistů.	1
Více chodit pěšky. Přísnější kritéria pro spotřebu aut.	1
Více chodit pěšky	1
Více chodit pěšky.	1
Více chodit, méně jezdit.	1
Více policejních hlídek.	1
Více policistů.	1
Více respektovat přírodu. Likvidace černých skládek.	1
Více zeleně.	1
Výsadba remízků, tvorba svejlů, rybníčků	1
Výsadba zeleně.	1
Vystoupit z EU.	10
Využívání recyklovaných materiálů, recyklace	10
Začít propagandu již v předškolním věku.	1
Zadržet vodu v krajině	1
Zajištění nemocnice.	1
Zákaz plýtvání vodou. Přínos aktuálních a pravdivých informací.	1
Zaměřit se na zlepšení situace v zemích 3. světa.	1
Zamezení plýtvání přírodními zdroji. Boj proti terorismu.	1
Zamezit plýtvání.	1
Zamezit budování průmyslových zón	1
Zamezit znečištění vod a přírodního prostředí.	1
Zamezit znečišťování přírody. Likvidace černých skládek.	1

Doporučení	Počet
Zastavit zastavování ploch. Ochrana zeleně.	1
Zavlažování. Neznečišťování vod.	1
Zlepšená komunikace v Trojzemí.	1
Zlepšení mezinárodní spolupráce	1
Zlepšit fungování vlády	1
Zlepšit informovanost obyvatel.	6
Zlepšit povědomí občanů.	1
Změna vlády.	1
Změna vlády.	1
Snížit spotřebu tuhých paliv.	1
Zpřísnění legislativy v oblasti ochrany životního prostředí a bezpečnosti.	1
Zpřísnění legislativy. Motivace obyvatel pro dobrovolné aktivity pro ochranu životního prostředí.	1
Zrušení pěstování řepky olejné.	1
Zrušení Schengenu	6
Zrušit vedení města.	1
Zrychlit jednání EU.	1
Zvětšení koryta řeky. Investice do hasičského sboru. Výstavba vodních ploch.	1
Zvýšená kontrola hranic.	30

5. Závěr

Lze shrnout, že anketa pro veřejnost v Hrádku nad Nisou splnila svůj účel a podařilo se získat zajímavý vzorek odpovědí a názorů obyvatel tohoto města na otázky změny klimatu. Další funkce ankety byla osvětová – šíření informací o daném tématu mezi veřejností. Výsledky ankety, spolu s řízenými rozhovory mezi odborníky, slouží jako podklad pro definování adaptační strategie pro město.